

عوامل غفلت

۱۴- نبود خلوص نیت

۱- امام صادق علیه السلام فرمود:

«وَلَا بُدَّ لِلْعَبْدِ مِنْ خَالِصِ النِّيَّةِ فِي كُلِّ حَرَكَةٍ وَ سُكُونٍ» یعنی: ناچار است بنده از نیت خالص در جمیع حرکات و سکونات، در هر طاعت و عبادت، که اگر نیت در افعال و اعمال خالص نباشد و به اغراض مهلکه مخلوط باشد، از جمله‌ی غافلین خواهد بود، چنان که می‌فرماید: «لِأَنَّهُ إِذَا لَمْ يَكُنْ هَذَا الْمَعْنَى يَكُونُ غَافِلًا» یعنی: اگر نبوده باشد نیت او موصوف به خلوص و آمیخته باشد به شهوات نفسانی، هر آینه آن کس از جمله غافلان می‌باشد.

مصباح الشریعه، ترجمه عبدالرزاق گیلانی ص ۴۶

۲- سُفْيَانُ بْنُ عُيَيْنَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا» (هود/۷ - ملک/۲) قَالَ: لَيْسَ يَعْنِي أَكْثَرَكُمْ عَمَلًا، وَ لَكِنْ أَصْوَبَكُمْ عَمَلًا، وَ إِنَّمَا الْإِصَابَةُ خَشْيَةُ اللَّهِ وَ النِّيَّةُ الصَّادِقَةُ وَ الْحَسَنَةُ.

ثُمَّ قَالَ: الْإِبْقَاءُ عَلَى الْعَمَلِ حَتَّى يَخْلُصَ أَشَدُّ مِنَ الْعَمَلِ، وَ الْعَمَلُ الْخَالِصُ الَّذِي لَا تُرِيدُ أَنْ يَحْمَدَكَ عَلَيْهِ أَحَدٌ إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ النِّيَّةُ أَفْضَلُ مِنَ الْعَمَلِ، أَلَا وَ إِنَّ النِّيَّةَ هِيَ الْعَمَلُ

ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ عَزَّ وَ جَلَّ: «قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ» (اسراء/۸۴) يَعْنِي عَلَى نِيَّتِهِ.

سفیان بن عیینة گوید: امام صادق علیه السلام راجع به فرمایش خدای عز و جل: «تا بیازماید شما را که کدامیک نیکو کردارترید» فرمود: مقصود پرکردارتر نیست، بلکه مقصود درست کردارتر است، و درستی همانا ترس از

خدا و نیت صادق و کار نیک است.

سپس فرمود: پایداری بر عمل تا خالص ماند، سخت‌تر از خود عمل است و عمل خالص آن است که: نخواهی هیچ کس جز خدای عز و جل ترا بر آن بستاید، همانا نیت همان عمل است.

سپس این فرموده خدای عز و جل را تلاوت فرمود: «بگو همگی طبق روش خود عمل می‌کنند» یعنی طبق نیت خود.

الكافی (ط - الإسلامیة) ج ۲ ص ۱۶

۳- امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام فرموده‌اند:

تَمَامُ الْإِخْلَاصِ تَجَنُّبُ الْمَعَاصِي

تمام اخلاص اجتناب از گناهان است.

کنز الفوائد ج ۱ ص ۲۷۹

نشانه های مخلص

پیغمبر اکرم، حضرت محمد مصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمودند:

وَ أَمَّا عَلَامَةُ الْمُخْلِصِ فَأَرْبَعَةٌ يَسْلَمُ قَلْبُهُ وَ تَسْلَمُ جَوَارِحُهُ وَ بَدَلُ خَيْرُهُ وَ كَفُّ شَرِّهِ

نشان مخلص چهار چیز است:

سلامت قلب (از ناپاکی‌های شرک، کفر، کینه و غیره)،

سلامت اعضا (بی‌آزاری و ترک گناه)،

خیر رساندن

و شر رساندن.

تحف العقول ص ۲۱